

Az ismeretkör: Alkalmazott társadalom-tudomány

Kredittartománya: 8 kredit

Tantárgyai:

- 1) Nevelés- és művelődéstörténet 1.
- 2) Nevelés- és művelődéstörténet 2.
- 3) Kisebbségtudományi alapismeretek és romológia
- 4) Bevezetés a gyermekvédelembe

Tantárgy neve: Bevezetés a gyermekvédelembe **ÓP szak**

Kreditértéke:2

Neptunkód: OVOANB1001, OVOALB1001

A tantárgy **besorolása:** kötelező.

A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% elmélet.

A tanóra típusa: elmélet és **óraszám:** 2 ea/hét, 30 óra az adott **félévben**, levelezőn 10 óra.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó **további módok, jellemzők:**

- a szorgalmi időszak heteire lebontott és minden órára részletesen kidolgozott tematika közös elektronikus felületen elérhető,
- az előadások témaköreinek **ppt**-i elérhetőek közös elektronikus felületen,
- a feladatok, a kidolgozásuk és értékelésük részletes szempontsora a közös elektronikus felületen,
- digitális tananyag (elméleti jegyzet, feladatgyűjtemény, tervezetgyűjtemény, tematikus antológia) biztosítása az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül.

A **számonkérés** módja: kollokvium.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további módok:**

- **prezentáció** a kiadott témakörök egyikéből.

A tantárgy **tantervi helye:** 5. félév.

Előtanulmányi feltételek: -

Tantárgyleírás:

A nevelési- oktatási intézmények jelzőrendszeri feladatai; a gyermekvédelmi intézményekben folyó nevelőmunka; hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet a veszélyeztetettség fogalma, felismerése; a prevenció, a korrekció lehetőségei; együttműködés a szülőkkel, családtagokkal, más intézményekkel. A családi szocializáció zavarai; károsító nevelési módszerek és hatásuk; a gyermekbántalmazás; az érzelmi elhanyagolás, krízisek egy gyermek életében, a veszteség és a gyászfeldolgozás segítése.kurzus során érintjük a digitális kompetenciával kapcsolatos *ismereteket*, (pl.: jogi szabályozás, elektronikus kommunikáció, információtárolás és infomációkezelés); *készségeket* (pl.: információ létrehozása, bemutatása, értelmezése, információkeresés-feldolgozás) és az *attitűdöket* (kritikus gondolkodás, kreativitás, innováció, biztonságos használat).kurzus során érintjük azokat a praxisban megjelenő digitális készségeket is, amelyek elengedhetetlenek a munkavégzés során. Áttekintjük az adattárolás rendszerét, s néhány konkrét példán keresztül megismerkedünk az adminisztrációs rendszerek használatával. Érintett témakörök még: Az iskola által kezelt személyes adatok köre, adattovábbítás, tárolási idő, iskolai szolgáltatás teljesítésén alapuló adatszolgáltatás, adatkezelés, hozzájáruláson alapuló adatszolgáltatás, adatkezelés, az adatkezeléssel kapcsolatban a szülőt megillető jogok. A kurzus során érintjük a fentiekén túl a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatóink képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére, felismerjék a valóságábrázolás különböző szintjeit. A témakör érinti

a digitális lábnyom és az online zaklatások fogalmát is. A kurzus egyik célja, hogy felhívja a figyelmet azokra a beállításokra és szabályszerűségekre, amelyek ismeretében biztonságosan használható az internet. A tematika kiemelten foglalkozik a közösségi oldalak rejtett veszélyeivel is.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom:

1. Az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
2. Beregnyei Beáta – Nádasi Viktória – Hajnal Renáta (2014): *Módszertani útmutató: A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan*. Emberi Erőforrások Minisztériuma Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztálya, Budapest,
3. Herczog Mária (2003): *Gyermekvédelmi kézikönyv*. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó, Budapest ISBN: 963-224-595-4
4. Feuer Mária–Nagy Krisztina (2011): *Humán szakosok gyakorlati kézikönyve*. Akadémiai Kiadó, Budapest ISBN: 978 963 0590 150
5. Széchezy Orsolya (2006, szerk.): *Szexuális gyermekbántalmazás a családban*. Animula Kiadó, Budapest ISBN: 963-408-191-6

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a.) tudása

- Rendelkezik az 3-7 éves gyermek harmonikus és komplex személyiség-kibontakoztatását, teljes körű egészségfejlesztését megalapozó és elősegítő szaktudományos és módszertani ismeretekkel.
- Ismeri az óvodai nevelés szakterületének alapvető dokumentumait, tisztában van az óvodai nevelés általános céljaival, feladataival, a tevékenységi formák tartalmaival és ezek összefüggéseivel.
- Alapvető ismeretei vannak a 3-7 éves gyermek érési-fejlődési folyamatának pszichológiai, biológiai tényezőiről, jellemzőiről, törvényszerűségeiről és a gyermeki tanulás sajátosságairól. Tisztában van a koragyermekkor mint az egyéni életutat megalapozó fejlődési szakasz jelentőségével, a személyiség kibontakoztatásában és az élethosszig tartó tanulásban betöltött szerepével, továbbá a fejlődést támogató eljárásokkal.
- Értelmezni tudja a gyermeki fejlődés és az óvodai nevelés szociokulturális beágyazottságát, annak hatását a pedagógiai folyamatra.
- Rendelkezik az óvodai nevelés feladatainak ellátásához szükséges alapvető család- és gyermekvédelmi ismeretekkel, és tájékozott a segítségnyújtás lehetőségeiről.
- Ismeri az óvodapedagógusi hivatás szakmai, etikai és jogi szabályait, társadalmilag elfogadott normáit, az óvodapedagógus szerepkörhöz tartozó kommunikáció sajátosságait és hatásrendszerét.
- Ismeri és szakszerűen alkalmazni képes a digitális kommunikáció, az információ kezelésének szabályait.
- Tisztában van a nevelési/oktatási/szociális ellátórendszer/kutatási intézmények/közösségi és civilszervezetek/plébániák adminisztrációs, adattárolási, adatkezelési, adatszolgáltatási rendszereinek működésével.

b) képességei

- Pedagógiai, pszichológiai, társadalomismereti és módszertani ismereteit az óvodai nevelés pedagógiai gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.
- Megfigyeli, feltérképezi és rögzíti a 3-7 éves gyermek személyiségének, képességstruktúrájának sajátosságait, és a gyermeket körülvevő családi közeg szociokulturális meghatározóit.
- Adaptív módon épít a 3-7 éves gyermekek eltérő személyiségére, előzetes

tapasztalataira, tudására, kompetenciáira, életkori sajátosságaira.

- Támogatja a 3-7 éves gyermek személyiségének harmonikus kibontakoztatását, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítását.
- Az óvodai nevelés módszereit és napirendjét úgy alakítja, hogy azzal a 3-7 éves gyermek teljes körű egészségfejlesztését valósítja meg.
- A gyermekintézmény partnereivel (család, bölcsőde, szakszolgálatok, szakmai szolgáltatók, más köznevelési intézmények, fenntartó, stb.) előítélet-mentes, kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszert alakít ki, szakmai szituációkban szakszerűen, közérthetően és hitelesen kommunikál, a gyermeket érintő problémák esetén segítséget nyújt, a megoldási lehetőségek kidolgozásában közreműködik.
- Eligazodik az óvodai nevelést szabályozó szakmai, etikai és jogi dokumentumokban, azok vonatkozó részeit mindennapi munkája során felhasználja.
- Rendelkezik azzal a tudással, mellyel képes szakszerűen és etikusan kezelni az elektronikus információkat.
- Szakterületén rendelkezik a hatékony elektronikus információkeresés, információfeldolgozás, információkutatás, információközvetítés ismereteivel, az elektronikus forrásokat használja.

c) attitűdje

- Elkötelezett a 3-7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
- Személyiségét előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd jellemzi, inkluzív és multikulturális szemlélettel rendelkezik, törekszik a kulturális önazonosság megőrzésének, ápolásának elősegítésére és a gyermekközösségbe történő beilleszkedés támogatására.
- Nyitott az újabb hazai és nemzetközi neveléstudományi kutatási eredmények, a módszertani innovációk és az információs és kommunikációs technológiák kínálta lehetőségek megismerésére és alkalmazására.
- Az elektronikus kommunikációban döntéseit minden szempontot mérlegelve, a jogi és etikai normák teljes körű figyelembevételével hozza meg.

d) autonómiája és felelőssége

Felelősséget vállal a rábízott 3-7 éves gyermekekért, a gyermekcsoportért, a nevelési intézményben végzett tevékenységéért.

- Hatáskörében felelősséget vállal a 3-7 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért.
- Felelősséggel tartozik az óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kibontakoztatásáért, az egészséges fejlődéshez és fejlesztéshez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséért.
- Felelősséget vállal az óvodai nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért.
- Szakmai együttműködések kialakításában és fenntartásában felelősséggel működik közre.
- Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
- Tudatos, kritikus, önreflektív, innovatív a digitális kultúra alakításában.

Tantárgy felelőse: Tóth József főiskolai tanársegéd

Tantárgy oktatásába bevont oktató: -